Кукмара муниципаль районы
Нырья авыл башкарма комитеты җитәкчесе
вазыйфаларын башкаручы
карары

29 декабрь, 2025 ел № 30

Татарстан Республикасы Кукмара районы
Нырья авыл җирлеген 2035 елга кадәр чорга су белән тәэмин итү

схемасын раслау турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары турында» 2013 елның 5 сентябрендәге 782 номерлы карары нигезендә

КАРАР БИРӘМ:

1. Татарстан Республикасы Кукмара районы Нырья авыл җирлеген 2035 елга кадәр чорга су белән тәэмин итүнең кушымта итеп бирелгән схемасын расларга.

2. Әлеге карарны Нырья авыл җирлегенең мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга һәм «Интернет» челтәрендә Кукмара районының рәсми сайтына урнаштырырга.

Нырья авыл җирлеге башкарма комитеты
җитәкчесе вазыйфаларын башкаручы: П.П. Кузьмин

ОГРН 1061675010935
ИНН 1623008426

Нырья авыл башкарма комитеты җитәкчесе вазыйфаларын башкаручының 2025 елның «29» декабрендәге 30 номерлы карары белән
РАСЛАНГАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

КУКМАРА РАЙОНЫ НЫРЬЯ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕН

2035 ЕЛГА КАДӘР ЧОРГА

СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ

СХЕМАСЫ

2025 ел

I. Гомуми нигезләмәләр

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Нырья авыл җирлеген су белән тәэмин итү схемасы – су белән тәэмин итү системасының нәтиҗәле һәм имин эшләвен, аны хокукый җайга салуны исәпкә алып үстерүне нигезләү буенча материаллар булган документ.

Кукмара муниципаль районы Нырья авыл җирлеген су белән тәэмин итү схемасын эшләү өчен түбәндәгеләр нигез булып:

1. «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль закон;

2. РФ Хөкүмәтенең «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары турында» 2013 елның 5 сентябрендәге 782 номерлы карары.

Су белән тәэмин итү схемасы территориаль планлаштыру документлары һәм җирлекнең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары нигезендә эшләнә.

Су белән тәэмин итү схемасы 10 елга эшләнгән.

II. Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасының төп максатлары һәм бурычлары

- техник мөмкинлеге булганда, мондый тоташтыруны башкарырга тиешле капиталь төзелеш объектын һәм оешманы су белән тәэмин итү челтәрләренә тоташтыру мөмкинлеген билгеләргә;
- норматив таләпләр нигезендә су белән тәэмин итү системаларының ышанычлылыгын арттырырга;

Һозак сроклы перспективада әр кулланучыга ис әпләгәндә су белән тәэмин итүгә чыгымнарны минимальләштерергә;

- Нырья авыл җирлегендә яшәүчеләрне су белән тәэмин итү челтәренә тоташтыру һәм җирлектә яшәүчеләрне хуҗалык-эчү билгеләнешендәге су белән тәэмин итү зарур булганда тәэмин итү.

1 бүлек. Җирлек буенча су белән тәэмин итү турында белешмәләр

1. Татарстан Республикасы Кукмара районы Нырья авыл җирлегенә кыскача характеристика

Нырья авыл җирлеге Татарстан Республикасының Кукмара районы составына керә. Кукмара районының көньяк-көнчыгышында, район үзәге Кукмара ш.т.п. ннан 26 – 30 км ераклыкта урнашкан .

Нырья авыл җирлеге чиге «Территорияләр чикләрен билгеләү һәм «Кукмара муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең статусы турында» 2005 елның 26 февралендәге 27-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә расланган

Авыл җирлеге түбәндәге муниципаль берәмлекләр белән чиктәш:

Кукмара районының Олыяз, Каенсар, Оштырма-Юмья, Ядегәр авыл җирлекләре һәм Саба муниципаль районының Иштуган авыл җирлеге.

«Кукмара муниципаль районы» «муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 26 гыйнварындагы 27-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә Нырья авыл җирлеге составына

түбәндәге торак пунктлар керә:Нырья, Иске Кенә-Юмья, Югары һәм Түбән Кузмесь, Сабанчино, Куркино, Балды-Кня, Иштуган, Красный Цветок авыллары.

2025 елның 01 гыйнварына Нырья авыл җирлегендә халык саны – 1349 кеше.Административ үзәге – Нырья авылы. Авыл җирлеге чикләрендәге территория мәйданы – 5700 га. Территориянең район үзәге һәм Кукмара тимер юл станциясе белән төп тышкы транспорт элемтәсе булып Кукмара – Нырья автомобиль юлы тора.

Нырья авыл җирлегенең шәһәр барлыкка китерү базасының нигезен «Рассвет АХҖК АФ» тәшкил итә.

Аграр сектор шулай ук 2 крестьян-фермер хуҗалыгын һәм шәхси ярдәмче хуҗалыкларны үз эченә ала.

Хуҗалыклар эшчәнлегенең төп юнәлешләре булып бөртеклеләр үстерү, терлек асрау тора.

Нырья авыл җирлегендә торак төзелеше шәхси торак йортлардан гыйбарәт.

Барлык җирлекнең торак фонды 28,7 мең кв.м гомуми мәйданны тәшкил итә, Күп чокырлы булуы белән аерылып тора: бер квадрат километрга 1,04 чокыр һәм коры үзән туры килә. Территориянең өслеге өске Пермь катламнарыннан тора, алар арасында ике ярус аерылып тора: казан ярусы (аскы) һәм татар ярусы (өске). Бу утырмалар төптән өслеккә елгаларның төп ярлары, җимерелгән калкулык битләре, чокырларның төбе һәм битләре буйлап табигый кисемнәрдә чыгалар. Туфрак ясаучы токымнар булып Пермь системасы катламнары тора. Болар җилләнеп, таркалганнан соң барлыкка килгән известьташ, мергель, кызыл-көрән балчык һәм балчык калдыклары. Территориянең күпчелек өлешендә туфрак ясалуга сары-көрән балчык, балчык һәм комлы туфраклар рәвешендәге дүртчел катламнар ярдәм итә.

Җирлек территориясе туфракта су эрозиясенә дучар. Моның сәбәбе – табигый факторлар һәм кешенең хуҗалык эшчәнлеге. Туфрак эрозиясен зур су җыелу мәйданнары һәм калкулыклы су бүленешләре, аларда ике градустан артык текәлектәге битләүләр, чокыр-үзәннәр челтәре өстенлек итүе китереп чыгара. Уңайсыз климат факторлары да сизелә: җәй көне коеп яуган яңгырлар, карның тиз эреп бетүе, кар катламының тигез булмавы.

Җирлекнең төп табигый ресурслары булып хуҗалык-эчү билгеләнешендәге җир асты сулары тора.

Нырья авыл җирлеге территориясендә 7 скважина урнашкан. Су белән тәэмин итү хезмәтләрен Нырья авыл җирлеге хакимияте, «Рассвет АХҖК АФ» күрсәтә, алар түбәндәге эшләрне башкара:

- хуҗалык-эчү һәм авыл хуҗалыгын су белән тәэмин итү өчен җир асты төче суларын чыгару;
- кулланучыларны су белән тәэмин итү системасына тоташтыру;
- суүткәргеч челтәрләренә хезмәт күрсәтү;
- исәпләү приборларын (су үлчәү приборларын) урнаштыру, аларны пломбалау;
- су белән тәэмин итү линияләрен, су җыю манараларын демонтажлау һәм монтажлау.

Предприятиеләрнең хезмәтләрдән файдаланучылар белән үзара мөнәсәбәтләре килешү нигезендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфаты гамәлдәге законнарда билгеләнгән таләпләргә туры килә. Су белән тәэмин итү системаларын техник эксплуатацияләүне оештыру аларның тиешенчә файдаланылуын һәм сакланышын тәэмин итә. Предприятиеләр су белән тәэмин итү буенча хезмәтләрне мөстәкыйль рәвештә күрсәтәләр.

2. Проект карарлары.

Нырья авыл җирлеген су белән тәэмин итүнең проект чишелешләре, челтәр һәм корылмаларның факттагы торышын исәпкә алып, эшләнә торган Генераль план нигезендә ихтыяҗның артуы нигезендә гамәлдәге барлыкка килгән су белән тәэмин итү системасы нигезендә нигезләнә.

Җирлекне су белән тәэмин итү системасы үзәкләштерелгән, хуҗалык-эчү системасы – билгеләнеше буенча, тупик системасы – конструкциясе буенча.

Халыкка эчәрлек сыйфатлы су бирү хуҗалык-эчү ихтыяҗларына һәм су сибүгә, җитештерү предприятиеләренең технологик ихтыяҗларына, янгын сүндерүгә каралган.

3. Су белән тәэмин итү чыганаклары, су белән тәэмин итү схемасы.

Нырья авыл җирлегенең су белән тәэмин итү системасының гамәлдәге торышына характеристика

Җирлек халкын һәм хуҗалыкларын су белән тәэмин итүнең төп чыганагы булып 7 артезиан скважинасының җир асты сулары тора.

Нырья авыл җирлеге администрациясе түбәндәге торак пунктларны су белән тәэмин итә: Нырья ав., Иске Кенә--Юмья ав., Куркино ав., Сабанчино ав., Балды-Кенә ав., Югары һәм Түбән Кузмесь ав., Иштуган ав.

Нырья торак пунктын су белән тәэмин итү Нырья торак пунктының Комсомол урамында урнашкан Рожновский конструкциясендәге су башнясыннан башкарыла. 25м3 сыйдырышлы манара, стволның биеклеге бак төбенә кадәр 18 м. Насос белән күтәрелә торган су скважинадан су башнясына бирелә, аннан бикләр аша суүткәргеч челтәренә керә, артык су су башнясында кала, ул насос сүнгән вакытта тотыла. Электр суырткыч насосны эшләтеп җибәрү һәм туктату беркетелгән зат тарафыннан башкарыла. Санитар сак зонасының беренче поясы коймасы бар. Скважинадагы су өсте тигезлегенең торышын һәм алына торган суның күләмен күзәтү алып барылмый.

Югары һәм Түбән Кузмесь авылларын су белән тәэмин итү Югары Кузмесь авылының Яшел урамында урнашкан Рожновский конструкциясендәге су башнясыннан башкарыла. 25м3 сыйдырышлы манара, стволның биеклеге бак төбенә кадәр 18 м. Насос белән күтәрелә торган су скважинадан су башнясына бирелә, аннан бикләр аша суүткәргеч челтәренә керә, артык су су башнясында кала, ул насос сүнгән вакытта тотыла. Электр суырткыч насосны эшләтеп җибәрү һәм туктату беркетелгән зат тарафыннан башкарыла. Санитар сак зонасының беренче поясы коймасы юк.

Куркино торак пунктында су белән тәэмин итү 110 м тирәнлектәге скважинадан башкарыла. 2022 елда бораулаган һәм Совет ур., 40 йорт адресында урнашкан. Су хуҗалык-эчү ихтыяҗларына кулланыла.

Иштуган торак пунктында су белән тәэмин итү 110 м тирәнлектәге скважинадан башкарыла, 1997 елда бораулаган, эш диаметры 168 мм булган бер колонналы конструкциягә ия. Скважинаның конструкциясе продуктив сулы горизонтны өслектән пычранудан ышанычлы изоляцияләүне тәэмин итми. Су хуҗалык-эчү ихтыяҗларына кулланыла.

Кызыл Чәчәк торак пунктында су диаметры 1200 мм булган коелардан тәэмин ителә.

Иске Кенә-Юмья торак пунктында су белән тәэмин итү 80 м тирәнлектәге скважинадан башкарыла, 1997 елда бораулаган, эш диаметры 168 мм булган бер колонналы конструкциягә ия. Скважинаның конструкциясе продуктив сулы горизонтны өслектән пычранудан ышанычлы изоляцияләүне тәэмин итми. Су хуҗалык-эчү ихтыяҗларына кулланыла.

Сабанчино авылын су белән тәэмин итү Сабанчино торак пункты, Яшьләр урамында урнашкан Рожновский конструкциясендәге су башнясыннан башкарыла. 25м3 сыйдырышлы манара, стволның биеклеге бак төбенә кадәр 18 м. Насос белән күтәрелә торган су скважинадан су башнясына бирелә, аннан бикләр аша суүткәргеч челтәренә керә, артык су су башнясында кала, ул насос сүнгән вакытта тотыла. Электр суырткыч насосны эшләтеп җибәрү һәм туктату беркетелгән зат тарафыннан башкарыла. Санитар сак зонасының беренче поясы коймасы юк.

Балды Кенә торак пунктында су белән тәэмин итү 80 м тирәнлектәге скважинадан башкарыла, 1993 елда бораулаган, эш диаметры 168 мм булган бер колонналы конструкциягә ия. Скважинаның конструкциясе продуктив сулы горизонтны өслектән пычранудан ышанычлы изоляцияләүне тәэмин итми. Су хуҗалык-эчү ихтыяҗларына кулланыла.

Халыкны хуҗалык һәм эчәр су белән тәэмин итү мәсьәләләре белән Нырья авыл җирлеге администрациясе шөгыльләнә. Су белән тәэмин итү чыганагы булып җир асты сулары тора. Су чыгару өчен тирән сулы артезиан скважиналары, чистарту корылмалары, зарарсызландыру җайланмалары, оештырылган һәм төзек санитария зоналары булмаган каптированный чишмәләр файдаланыла.

Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу корылмаларын модернизацияләү һәм төзү гаять түбән темплар белән башкарыла. Халыкка бирелә торган суның сыйфаты канәгатьләнерлек булмавының бер сәбәбе –суүткәргеч челтәрләрнең нык тузганлыгы. Челтәрләрнең иң нык тузганы урамдагы суүткәргеч челтәрләренә туры килә. Күп кенә югалтулар, суүткәргеч суның агып чыгуы челтәрләрнең һәм җиһазларның нык тузуы аркасында килеп чыга.

Нырья авыл җирлегенең су белән тәэмин итү системасы хуҗалык-эчү һәм янгынга каршы ихтыяҗлар өчен территориаль планлаштыру, расланган схема, җирлекнең генераль планы, «Кукмара муниципаль районының коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү» программасы нигезендә планлаштырыла. Хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү өчен җир асты сулары кулланылачак.

Хәзерге суүткәргеч челтәрләренең һәм корылмаларының техник торышы, аларны озак вакыт файдалану сәбәпле, эчәргә яраклы сыйфатлы су әзерләү дәрәҗәсен киметә. Ремонт һәм реконструкция таләп ителә. Су эчә торган су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелмәгән һәм үзәкләштерелгән системалары нормалары таләпләренә җавап бирергә тиеш.

4. Җирлек буенча үзәкләштерелмәгән һәм үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының төп проблемалары:

1. Кайбер су белән тәэмин итү объектларының санитария нормаларына һәм кагыйдәләренә туры килмәве (су белән тәэмин итү системаларының гигиена нормативлары нигезендә суның тотрыклы сыйфатын тәэмин итәргә мөмкинлек бирми торган санитария-техник торышы канәгатьләнерлек түгел).

2. Санитария саклау зоналары булмау, йә аларның пояслары чикләрендә тиешле режимны үтәмәү, нәтиҗәдә су белән тәэмин итү чыганакларына пычраткыч матдәләр һәм микроорганизмнар эләгү ихтималы аркасында аларның санитария ышанычлылыгы кими.

3. Кулланучыларга су бирә торган суүткәргечләрдә кирәкле чистарту корылмалары (зарарсызландыру җайланмалары) комплексы булмау.

4. Су чистартуның заманча технологияләре булмау.

5. Баш корылмаларның һәм челтәрләрнең бик нык искергән булуы.

6. Куллану урыннарына илтеп җиткерү процессында суның күп югалтылуы.

Нырья авыл җирлеге торак пунктларын су белән гарантияле тәэмин итү өчен, тулысынча төзекләндерелгәндә (һәр йорт, җәмәгать биналары һәм коммуналь билгеләнештәге биналар эчендә суүткәргеч челтәрләр урнаштыру) киләчәктә искә алырга кирәк:

1. хәзерге вакытта авария хәлендә булган тирән су скважиналарын, технологик җиһазларны алыштырып һәм оголовокны ремонтлап, капиталь ремонтлау, кайбер чараларны башкарырга: насосны һәм тирә-як торбаларны сүтәргә, ике тәүлек дәвамында эрлифт белән су үткәрергә;

2. җирлекнең барлык торак пунктлары территориясендә гамәлдәге суүткәргеч челтәрен үстерү Ø110÷63мм;

3. гамәлдәге челтәрләрне этаплап реконструкцияләү.

Суүткәргеч челтәрен Ø110÷63 мм киләчәккә ПЭ100 SDR17 ГОСТ 18599-2001 полиэтилен торбалардан планлаштырырга кирәк.

Биналарга керү юлларында су үлчәү узеллары җайланмасын СанП 2.04.01-85* нең «Биналарның эчке суүткәргече һәм канализациясе» 11 бүлеге нигезендә проектларга.

Су чыгымнарын исәпкә алу өчен, эчке суүткәргеч белән җиһазландырылган һәр бинада су үлчәү узеллары урнаштыру тәкъдим ителә.

Шулай ук гамәлдәге һәр скважинаны су үлчәү узелы белән тәэмин итү планлаштырыла.

Суүткәргеч корылмаларында СНиП 2.04.02-84 һәм СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә санитар саклау зонасы булырга тиеш.

5. Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары.

Санитар саклау зоналары барлык су чыганакларында һәм хуҗалык-эчү билгеләнешендәге суүткәргечләрдә аларның санитар-эпидемиологик ышанычлылыгын тәэмин итү максатларында каралырга тиеш.

Су белән тәэмин итү чыганакларын пычранудан саклау максатларында «Су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы суүткәргечләрне санитар саклау зоналары» СанПиН 2.1.4.1110-02 таләпләре нигезендә өч поястан торган санитар саклау зоналары оештыру күздә тотыла:

Санитар саклау зоналарының беренче поясына скважина тирәсендәге 30 – 50 м радиустагы территория кертелә. Беренче пояс территориясе киртәләнә һәм төзекләндерелә, баш корылмаларда эшләмәүче затларга керү тыела.

Икенче һәм өченче чикләү режимнарының санитария саклау зоналары поясы. Икенче һәм өченче пояслар зонасына махсус эзләнүләр нигезендә «Су

белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы суүткәргечләрне санитар саклау зоналары» СанПин 2.1.4.1110-02 таләпләре нигезендә су алуны ышанычлы санитар яклауны тәэмин итә торган территорияләр кертелә. Икенче һәм өченче пояслар территориясендә чикләнгән санитария режимы урнаштырыла.

6. **Нырья авыл җирлеген су белән тәэмин итүне модернизацияләү һәм үстерү чаралары**

Суүткәргеч челтәренең тузу дәрәҗәсе 80 % ка җитә. Суүткәргеч челтәре шундый хәлдә булганда, су белән тәэмин итү системасын ремонтлау һәм реконструкцияләү кирәк. Нырья авыл җирлеге башкарма комитеты «Чиста су» федераль һәм республика программасына кертү хисабына суүткәргеч челтәрен ремонтлау һәм реконструкцияләү буенча проект-смета документациясе әзерләде.